

Templet

LEKSJON 8

ARKEN OG TEMPLET

TIL LEKSJONEN

Tyngdepunkt: Et hus til Gud (1. Kong. 5 – 8 og 2. Krøn. 2 - 8)

- Hellig historie
- Kjernepresentasjon

Om materiellet:

- Plassering: hyllene med hellig historie
- Elementer: tempel og utstyr, Salomo, bokrull
- Underlag: bruk en ensfarget matte

BAKGRUNN

Da Gud ga sitt folk de ti beste levereglene (De ti bud), fortalte han også Moses hvordan de skulle oppbevares. På reisene sine skulle folket bevare minnet om opplevelsen på Sinai ved at de alltid hadde tabernaklet med seg. Både arken og møteteltet var med i tabernaklet. I arken var steintavlene som De ti bud var risset inn på.

Under vandringen i ørkenen opplevde folket Gud som nomadisk og fri, en medvandrende Gud i ubegrenset, hellig tid. Da folket nådde det lovede land, fikk de faste bosteder, og gudserfaringen deres endret karakter. Tabernaklet hadde fått sin plass i Sjilo, men under slaget ved Afek (1. Sam. 4) ble arken tapt til filisterne. De returnerte den etter sju måneder, da de skjønnte at den bare brakte ulykke med seg. Guden deres, Dagon, falt ned og ble ødelagt, og alle byene som arken kom til, ble rammet av sykdom.

Guds folk flyttet da arken til Kirjat-Jearim og oppbevarte den i huset til Abinadab, som bodde oppe på en haug. Arken var i dette huset i minst 20 år før Israel fikk sin første konge, Saul. Kong David regjerte først over Juda i Hebron i sju år. Deretter ble han salvet til konge over Israel og kom til Jerusalem og tok Sion-borgen, som han nå kalte Davids-byen. Nå sørget David for at arken ble brakt til Jerusalem. Han danset selv fremst i prosesjonen da paktkisten ble ført inn i byen (2. Sam. 6; 1. Krøn 13 – 16).

Kong David satte opp arken og møteteltet innenfor Jerusalems murer. Han ville gjerne bygge et hus til Gud, et tempel, men gjennom profeten Natan lot Gud David forstå at det var hans sønn som skulle bygge templet (2. Sam. 7; 1. Krøn. 17)

Når templet så er reist, reflekterer det en ny måte å tenke på når det gjelder

erfaringen av Guds nærvær. Nå bodde Gud i et hus av sedertre, bygd av mennesker, og dermed kunne Guds tilstedeværelse lokaliseres og begrenses. Gud ble nå porsjonert ut til folk gjennom liturgiske handlinger og bønner organisert av presteskaper. Dette førte til at man begynte å forestille seg Gud mer gjennom tanken om et *hellig sted* – og ikke så mye gjennom begrepet *hellig tid*. Tanken om Guds nærvær forandret seg fra en teologi om Guds *navn* (i hovedsak en auditiv erfaring) til en teologi om Guds *herlighet* (først og fremst noe visuelt). Det nomadiske flyktige nærværet blir til en kultisk og nær tilstedeværelse. Gud besøker ikke lenger, men forblir. Fra å kunne møte Gud (uventet) med åpenhet blir det et voksende behov for visshet om hans nærvær.

Da prestene bar arken inn i templet og plasserte den i Det aller helligste, fylte med ett en skinnende sky templet med det blendende lyset fra Guds nærvær (1. Kong. 8, 1 – 13; 2. Krøn. 5, 2 – 14). Gud var uten tvil på dette stedet, likevel er det ikke noe sted som kan romme Gud. Gud er fullt og helt til stede over alt [\[1\]](#). Når kong Salomo ber ved tempelinnvielsen, gir han uttrykk for denne spenningen (1. Kong. 8, 27). Likevel ser vi at tendensen til å tenke på Gud som en som har sitt tilhold i templet, kommer til å vokse og fordreie folkets søken etter den sanne, levende Gud.

MERKNADER TIL MATERIELLET

Bruk en matte til denne presentasjonen. (Guds folk er ikke lenger på vandring i ørkenen.) Brettet med materialet til Arken og templet står mellom "Arken og teltet" og "Bortført og hjem igjen". På brettet er en modell i tre av templet, samt en liten eske eller et skrin med utstyret. En figur av kong Salomo er festet på en fot, slik at han kan stå ved det utvendige alteret mens han ber. Du finner også en rull med teksten til Salomos bønn (forenklet). (Se tips til fortellingen, under.)

SÆRSKILTE MERKNADER

Tips til fortellingen:

I denne leksjonen leser du høyt den bønne som Salomo ba ved vigslingen av templet. Skriv denne bønne på et ark som du ruller sammen. Det gjør dette øyeblikket i fortellingen mer levende. Den fullstendige bønne finnes i 1. Kong. 8, 22 – 53 og i 2. Krøn. 6, 12 – 42. I fortellingsteksten nedenfor er den komprimert.

	BEVEGELSER	ORD
1	Hent en matte og rull den ut midt i sirkelen. Gå til bibelhistoriereolen og finn materialet til denne presentasjonen.	Se hvor jeg går for å finne denne fortellingen.
2	Beveg hånda over matten	Guds folk hadde kommet inn i det

	for å vise hva den representerer.	lovede landet. Da David ble konge, samlet han hele Guds folk til ett, både fra sør og nord. Han tok Jerusalem fra Jebusittene og ga den navnet Davids by. David og Guds folk, men det var noe som manglet. Det var arken. David og hæren hans dro for å hente arken.
3	Sett arken midt på matten, og vis med en bevegelse hvordan teltet dekker den.	Da de førte arken inn gjennom den store porten, danset kong David foran. De satte opp møteteltet og plasserte arken i det. David fikk ikke lov til å bygge et hus til Gud, for han var en krigerkonge. Det var sønnen hans, Salomo, som skulle bygge templet. Hele folket måtte hjelpe til å bygge templet. Noen dro nord til Libanon for å felle store sedertrær og frakte dem hjem.
4	Sett bunnstykket til templet på matten.	De hogde stein i fjellene i nærheten og begynte med å gjøre i stand tre- og steinmaterialene.
5	Sett delene til templet sammen på bunnstykket mens du forteller om byggingen.	Templet begynte å vokse, og folk var henrykt. Det var en stor sal der, hvor folk kunne komme for å oppsøke Gud. Innerst var det et rom til arken, og dette ble kalt Det aller helligste. Ditt inn gikk øverstepresten bare på soningsdagen, den helligste dagen i hele året. Templet var storslagent, med vakre

		utskjæringer i oliventre og gull.
6	Vis barna stykket med sedertre som dekker golvet til modellen.	Det kraftige sedertømmeret luktet deilig.
7	Plasser arken, røkelsesalteret, bordet med skuebrød og menorahen etter hvert som du nevner dem.	Inne i templet hadde de de samme tingene som de hadde mens de var i ørkenen, det som skulle hjelpe folk med å forberede seg til å møte Gud. Prestene bar arken inn. Her er røkelsesalteret. Templet ble fylt med velluktende røyk når røkelsen brant. Her er bordet med brødene for hver av Israels tolv stammer. Og til slutt har vi lysestaken med sju armer med brennende lamper. Den dagen prestene bar arken inn, kom det en blendende lys sky og fylte opp templet. Herrens herlighet var der.
8	Pek på alteret og vaskekaret	Foran templet var alteret, slik som vi husker fra teltet, bare at her var det større. Det var også det store karet med vann, til å vaske seg i.
9	Sett kong Salomo ved offeralteret utenfor. Rull ut arket for å lese kongens bønn.	Den dagen alt var ferdig, stilte kongen seg opp og velsignet hele Israels menighet. Så strakte han hendene mot himmelen og ba: "Herre, Israels Gud, det er ingen Gud som du, verke oppe i himmelen eller her nede på jorden. Du holder pakten med dine tjenere og lar din godhet mot dem vare ved, når de ferdes helhjertet for ditt åsyn. (...) Men bor Gud virkelig på jorden? Se, himmelen, den høye himmel

		<p>rommer deg ikke, langt mindre dette huset som jeg har bygd! Vend deg til din tjeners inderlige bønn, herre, min Gud, som jeg bærer fram for deg i dag!”</p> <p>Han ba om at Gud måtte la sitt navn bli boende på dette stedet, og om at templet måtte være et sted dit folk kunne komme og be og få tilgivelse og finne rettferdighet.</p> <p>Salomo styrte landet godt og var klok. Noen sa han var visere enn noen andre i hele verden. Faren hans hadde blitt berømt for sangene og krigene sine, men Salomo ble berømt for de kloke ordspråkene sine og for templet.</p> <p>Så døde Salomo, da han hadde vært konge i førti år, og han ble begravet i Davids by, slik som sin far. Da ble Salomos sønn konge.</p>
10	Sitt og reflekter i stillhet et øyeblikk, mens du forbereder undrings-spørsmålene.	<p>Nå er jeg spent på hva du likte best i denne historien.</p> <p>Hvilken del av historien er viktigst?</p> <p>Jeg lurer på hvor du er i historien, eller om det er noe i den, som handler om deg?</p> <p>Jeg lurer på om vi kunne utelate noe av dette uten å miste historien?</p>
11	Len deg tilbake igjen, nå for å komme med et spesielt slags undrigsspørsmål.	Når du kommer til Jerusalem i dag, er templet borte. Det ble ødelagt da Guds folk ble ført i

<p>Når all undringen er over, sett materiellet tilbake på plass, og inviter barna, en etter en, til å finne fram arbeidet sitt.</p>	<p>eksil. Det ble gjenoppbygd og ødelagt en gang til, og så ble det bygd opp igjen på Jesu tid av kong Herodes. Herodes' tempel ble ødelagt av romerske soldater i år 70. I dag er det bare biter igjen. Hvis templet er borte, og ingen kan finne arken, da lurere jeg på hvor De ti beste levereglene blir oppbevart i dag!</p>
---	---

[1] "All of God is everywhere." Dette uttrykket forekommer også i LEKSJON 4, Den store familien, hvor jeg har valgt å oversette det på samme måte.